

médiévale?). Jedna skupina predavanja bila je posvećena svetačkim kultovima, temama i spomenicima orijentalne hagiografije, osobito hagiografije bizantsko-slavenskog svijeta, a među predavačima su bili Christian Han-nick (Würzburg), Boris A. Uspen-ski (Napulj), Robert T a f t (Rim), Marcello G a r z a n i t t i (Firenca), Krassimir S t a n t c h e v (Rim) i dr.

U iznimno bogatoj i plodnoj raspravi nakon predavanjâ sudjelovali su neki od najvećih istraživača u hagiografskoj znanosti, kao što su, primjerice, Guy P h i l i p p a r t, Francesco S c o r z a B a r c e l l o n a, Jean-Loup L e m a i t r e, Sofia B o e s c h G a j a n o, Anna B e n v e n u t i, Robert G o d d i n g (predsjednik Društva *Société des Bollandistes*, Bruxelles), sve do najmlađih znanstvenika, kao što su Paul B e r t r a n d i Michel T r i g a l e t (predsjednik i tajnik društva *Hagiologia*, Belgija). Govorilo se dosta o načinu na koji je Zapad konstruirao svoju koncepciju "svetosti" i o vremenu kada se zapadna koncepcija počela razlikovati od koncepcije orijentalnoga svijeta, a u cjelokupnoj se raspravi osobito izdvo-

jila jedna dilema. Raspravljalo se, naime, koliko bi pažnje trebalo usmjeravati u proučavanje kultova i tekstova u liturgijskim knjigama, s obzirom na golemo, još nedostatno istraženo bogatstvo hagiografskih tekstova izvan liturgijske funkcije. Budući da pripadam hrvatskoj književnosti, koja u srednjemu vijeku ne posjeduje tako veliko hagiografsko djelo kao što ga posjeduje neke veće zapadnoeuropske književnosti, rekla bih da za nas spomenute dileme ne bi trebalo biti. Sva-ko ponovno vraćanje i na proučavanje liturgijskih knjiga upotpunit će vidike i cjelovitost slike srednjovjekovne književne kulture koju smo naslijedili.

Prigodom hagiografskoga znanstvenog skupa u Firenci primljeni su istaknuti hagiografski istraživači u članstvo društva *Associazione italiana per lo Studio della Santità, dei Culti e dell'Agiografia*.

Peti međunarodni znanstveni skup društva *AISSCA* pod nazivom *Ordini religiosi e culto dei santi tra Europa e Nuovo Mondo* održat će se u gradu Lecce u listopadu 2002. godine.

IVANKA PETROVIĆ

GLAGOLJICA I HRVATSKI GLAGOLIZAM

(Zagreb – Krk, 2. – 6. 10. 2002.)

Povodom 100. obljetnice osnutka Staroslavenske akademije i 50. obljetnice osnutka Staroslavenskog instituta, održan je od 2. do 6. listopada 2002. godine međunarodni simpozij *Glago-ljica i hrvatski glagolizam. Znanstveni skup povodom 100. obljetnice Staro-*

slavenske akademije i 50. obljetnice Staroslavenskog instituta. Simpozij su zajednički organizirali Staroslavenski institut, Krčka biskupija i Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, a održan je pod visokim pokroviteljstvom Hrvatskoga Sabora. Svečano

otvorenje i prvi dio skupa održan je u Zagrebu, u Zlatnoj dvorani Hrvatskog instituta za povijest (izvorno to bijaše palača Bogoštoljia i nastave, što ju je dao oslikati Izidor Kršnjavi), a veći dio skupa odvijao se u Krku, u gradu u kojemu je 1902. zaživjela Staroslavenska akademija, čiji je Staroslavenski institut sljednik.

Predloženi naziv skupa podrazumijeva glagoljicu i staroslavenski jezik općenito, napose njihov postanak i razvoj i njihovo značenje za hrvatsku povijest i kulturu. Stoga se izloženi referati mogu podijeliti u nekoliko tematskih skupina: Staroslavenska akademija i Staroslavenski institut, jezične teme, paleografija i tekstologija, glagoljaško pjevanje, interkulturalna međuprožimanja i doticaji. Na skupu su sudjelovali znanstvenici iz Hrvatske, Austrije, Belgije, Bugarske, Češke, Italije, Njemačke, Nizozemske, Poljske, Rusije, SAD, Slovenije i Ujedinjenoga kraljevstva. Održano je ukupno 57 referata: R. KATIČIĆ, *Proučavanje hrvatskoga glagolizma u okviru cjelovite kroatistike*; W. VEDER, *Establishing the Cyrillo-Methodian heritage of Croatian-Glagolitic*; H. MIKLAS, *Zur Relevanz des neuen sinaitischen Materials für die Entwicklungsgeschichte der Glagolica*; D. MALIĆ, *Skrivene veze hrvatske srednjovjekovne glagoljičke, ćiriličke i latiničke grafije*; P. BAŠIĆ, *Kalendar u najstarijim hrvatskoglagoljskim misalima*; A. BOZANIĆ, *Staroslavenska akademija u programima biskupa Mahnića*; A. NAZOR, *Izdavačka djelatnost Staroslavenskoga instituta*; F. VELČIĆ, *Rukopisna ostavština Staroslavenske akademije koja se čuva u Krku*; J. BRATU-

LIĆ, *Nikola Žic i Staroslavenska akademija u Krku*; J. REINHART, *Biserka Grabar kao istraživač staroslavenske baštine u Hrvata*; S. KOVAČIĆ, *»Borba za glagoljicu« u Biskupiji splitsko-makarskoj u doba biskupa F. F. Nakića (1889.-1910.)*; V. LUČIĆ, *Doprinos Josipa Leonarda Tandarića istraživanju glagoljaštva*; S. BONAZZA, *Ivan Feretić und der »Glagolita Clozianus«*; C. O. ВЯЛЮБА, *Франьо Рачку u Россия*; M. BOGOVIĆ, *Okolnosti pojave i razvoja glagoljaštva na hrvatskom prostoru*; I. BAKMAZ, *Biblijska čitanja u hrvatskoglagoljskim brevijarima*; A. R. CORIN, *Tragovi židovskog utjecaja u glagoljskoj liturgijskoj književnosti*; M. CAPALDO, *Transliteracija parimejnika u ćirilicu. Pě u Girgorovičevom parimejniku*; V. ČERMÁK, *Historický přehled zkoumaní starozákonních perikop z charvátskohlaholských breviiarů*; V. BADURINA STIPČEVIĆ, *Hrvatskoglagoljska Knjiga o Esteri*; П. ПЕТКОВ, М. ДИМИТРОВА, *Перикопи от книгата на пророк Даниил в средновековни хрватски глаголически и в кирилски рѣкопису*; J. JURIĆ-KAPPEL, *Hrvatskoglagoljske apokalipse*; C. HANNICK, *Die patristischen Texte im glagolitischen Brevier von Novi*; P. STANKOVSKA, *Technika charvátskohlaholského překlada homilií*; G. ZIFFER, *La tradizione glagolitica croata del »Vangelo di Nicodemo«*; L. MOSZYŃSKI, *Próbanowego spojrzienia na duchowe dziedzictwo Krakowskiego glagolityzmu v średniowiecznej Polsce*; C. M. MACROBERT, *Evidence for Cultural Interaction between East and South Slavs in the 13th-14th centuries*; А. ТУРИЛОВ, *Проблемы и*

перспективы атрибуции хорватских глаголических книжных почерков; K. STANTCHEV, *Alcuni problemi intorno alla Miscellanea glagolitica di Siena*; G. BIRKFELLNER, *Angelegenlich der Erstausgabe des Codex Hankenstein*; F. THOMSON, *The Influence of the Slavo-latin (Glagolitic) Rite on the Decisions of the Council of Trent*; I. KOSIĆ, *Glagoljski rukopisi u riznici Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu*; A. VLAŠIĆ-ANIĆ, *Glagoljica u knjižnicama kapucinskih samostana*; M.-A. DÜRRIGL, *Odjeci samostanske medicine u hrvatskoglagoljskim rukopisima*; R. MARTI, *Die Bezeichnung der Konsonanten in der Glagolica*; N. TRUNTE, *Προσ το σαφέστερον. Zu Reformen in der glagolitischen Schrift*; B. LOMAGISTRO, *Paleografska pitanja periodizacije i klasifikacije glagoljice*; M. ČUNČIĆ, *Proporcije slova u Kijevskim listićima*; CH. KOCH, *Das Bamberger glagolitische Alphabet*; S. SAMBUNJAK, *Heksagramska aureola, glagoljska slova i Božja imena*; E. МУСЯКОВА, *Кирилски ръкописи с глаголически вписивания*; M. PAUN, M. ŽAGAR, *Glagoljica u Slavoniji*; S. DAMJANOVIĆ, *Hrvatskostaroslavenski*; H. BAUEROVÁ, *Ke klasifikaci lexika charvátskohlaholských textů*; M. ŠIMIĆ, *Moravizmi u hrvatskoglagoljskim tekstovima*; H. KARLÍKOVÁ, *Die Reflexion der Kirchenslavismen kroatischer Redaktion im Alttschechischen*; J. VINCE, *Brojevi u hrvatskom crkvenoslavenskom jeziku*; I. JURČEVIĆ, *Oblici i uloga aktivnog participa prezenta u crkvenoslavenskom jeziku hrvatske redakcije*; T. KUŠTOVIĆ, *Prilozi u Istarskom raz-*

vodu; M. MIHALJEVIĆ, *Deklinacija imenica u najstarijim hrvatskoglagoljskim fragmentima*; I. MULC, *O pučkim blagdanskim imenima u hrvatskoglagoljskim liturgijskim spomenicima*; B. KUZMIĆ, *Jezične osobitosti senjskog Korizmenjaka (1508)*; V. BABIĆ, *Tri plasti morfoloških vplivov v Levakovičevemu brevirju in Karamanovih izdajah misala in brevirja*; D. KÖNIG, *»Tko starim putem hodi, ne zahodi«*; F. PARO, *»Ars impressoria scientia subtilissima« u hrvatskoglagoljskom prvotisku misala iz 1483*; A. ZARADIJA KIŠ, *Martinsko nasljeđe na otoku Krku*; J. BEZIĆ, *Živi hrvatski jezik u glagoljaškom pjevanju u Zадарској nadbiskupiji*; G. DOLINER, *Prilog Josipa Vajsa hrvatskoj glazbenoj historiografiji*; I. ŠPRALJA, *Pri-*

Organizatori namjeravaju izdati zbornik s opširnim verzijama izloženih referata, a i onih čiji su se autori (primjerice, iz Kanade, Litve i Mađarske) prijavili za sudjelovanje, ali su bili spriječeni doputovati. Popratni program simpozija *Glagoljica i hrvatski glagolizam* uključio je prijam kod krčkoga biskupa msgr dr. Valtera Župana, razgledavanje franjevačkoga samostana s lapidarijem i muzejem u Portu, posjet franjevačkom samostanu u Glavotoku, te cjelodnevni izlet po Krku (Jurandvor – sv. Lucija, Vrbnik, Sv. Vid Dobrinjski, Dobrinj, Omišalj).

Održavanje skupa financijski su pomogli Ministarstvo znanosti i tehnologije RH i Ministarstvo kulture RH, a sponzori su bili Školska knjiga d.d., Grad Krk, Turistička zajednica grada Krka, Hoteli Krk d.d, Hrvatski institut za povijest, Matica hrvatska, TOZ Pen-

kala, Institut za etnologiju i folkloristiku, Državni arhiv u Pazinu, Vinarija Katunar, Cvjećarnica Ciglenjak i CE-MA-Prom. Prigodom ovih obljetnica, Hrvatska je pošta izdala i marku s

glagoljskim slovima S, A, K, dizajn autora Igora Stanišljevića i Marka Bausa.

MARIJA-ANA DÜRRIGL